UUTISET

PTT:N TALOUSTUTKA

Sianlihamarkkinat opettavat

Pellervon taloustutkimus PTT:n pääsiäisen alla julkaiseman maa- ja elintarviketalouden ennusteen mukaan sianlihan kulutus ylittää tuotannon Suomessa ensimmäistä kertaa sitten 1970-luvun.

Muutos viime vuoteen ei ole dramaattinen, vaan tätä käännettä kohti on kuljettu viimeiset viisi vuotta. Sianlihan tuotanto on pienentynyt tänä aikana noin kymmenyksen. Kulutus puolestaan on kasvanut selvästi.

Vuonna 2007 sianlihan omavaraisuusaste oli 116 prosenttia. Tämä tarkoittaa siis, että lihaa tuotettiin 16 prosenttia enemmän kuin kulutettiin.

Samalla kun tuotanto ja kulutus ovat kohdanneet, myös sianlihan tuottajahinta on noussut noin 16 prosenttia.

Se, että omavaraisuuden pienentyminen ja hintojen nousu ovat olleet prosenteissa mitattuna yhtä suuria, on silkkaa sattumaa. Mutta muutosten suunnat ovat suoraan taloustieteen oppikirjoista.

Kun hyödykkeen kysyntä, eli kulutus, kasvaa, ja tarjonta, eli tuotanto, pienentyy, hyödykkeen hinta nousee. Viiden vuoden takaisessa markkinatilanteessa rationaalinen sianlihantuottaja päätti alentaa tuotantoaan. Politiikkamuutoksetkin saattoivat osaltaan vauhdittaa kehitystä. Tänä vuonna korjataan muutoksen hedelmiä.

Edellä kuvatut muutokset ovat johtaneet siihen, että sianlihantuottajat saavat tuottamastaan lihasta tänä vuonna liki 7 prosenttia enemmän euroja kuin vuonna 2007, vaikka tuottavat 8 prosenttia vähemmän. Näin paljon parjatut markkinat toimivat, kun siirrytään ylituotannosta lähemmäs tasapainoa. Muutosten suuruuteen ovat vaikuttaneet monet muutkin asiat, mutta suunnat ovat olleet oikeita.

Suomalaisia viljelijöitä, erityisesti kasvintuottajia, on viime vuodet kehotettu seuraamaan markkinoita. Jos edes pieni osa edellä kuvatusta muutoksesta on seurausta lisääntyneestä markkinoiden seuraamisesta, on ohje ollut ehdottoman oikea.

Kylvöaikomuksia Suomen Gallup Elintarviketiedon Viljaalan yhteistyöryhmä VYR:lle tekemän kyselyn perusteella arvioidessa tuntuu, että viljantuottajat seuraavat markkinoita valikoivasti.

Tämän vuoden tuotanto riittää kattamaan kotimaisen käytön. Kotimainen lihantuotanto puolestaan on kokonaisuutena laskussa, joten rehuviljan käyttökään ei liene kasvussa. Silti kylvöaikomusten perusteella ohran tuotanto kasvaa tänä vuonna liki viidenneksen.

Kylvöaikomuksia on ilmeisesti tehty kuluneen talven hintatasojen ja -suhteiden perusteella ja päädytty suosimaan kovahintaisia rehuviljoja viljelypäätöksissä. Nähtävillä oleva markkinatilanne kuitenkin lupaa syksylle toisenlaisia hintoja.

Vaikka hintojen seuraaminen on tärkeää, on vielä tärkeämpää ymmärtää hintaan vaikuttavat tekijät ja ennakoida niissä tapahtuvia muutoksia. Niiden ennakoiminen on lievästi sanottuna haastavaa, mutta siinä onnistumisesta palkitaan kyllä tilipussissa.

TAPANI YRJÖLÄ on PTT:n maatalousekonomisti.

tapani.yrjola@ptt.fi

MTK-Keski-Suomi

Ympäristöhallinnon ylivalta ärsyttää tuottajaväkeä

Suomen ympäristöministeriöllä ja sen alaisten organisaatioiden virkamiehillä on liikaa valtaa, MTK-Keski-Suomen kevätkokouksessa arvioitiin. Lisäksi luonto- ja ympäristöjärjestöt ovat nykyisin lähes kaikissa lakeja valmistelevissa työryhmissä.

JANNE NOUSIAINEN

MTK-Kannonkosken kokousedustajat Jorma Seppälä (vas.), Osmo Kauppinen ja Olli Mattila ilmoittautuivat tuottajaliiton Pertti Ruuskalle ja Anja Kettuselle.

SUOLAHTI (MT)
Suomessa haetaan kansallisesti ympäristöongelmia, joita ei edes ole, MTK:n ympäristöjohtaja **Liisa Pietola** tiivisti nykymenon viime perjantaina Suolahdessa MTK-Keski-Suomen kevätkokouksessa.

Viherryttämisen käytännön toimet ovat toistaiseksi arvailua. EU-komissiosta tihkuu niukasti tietoja, parlamentti ei ota asiaan kantaa ennen kuin rahoitusraami on selvä.

Uuteen ympäristötukeen on oltava pääsy kaikilla viljelijöillä, Pietola linjasi. Tuen on mahdollistettava hyvän ja laadukkaan sadon tuottaminen.

Ympäristönsuojelulain uudistuksen piti koskea vain teollisuuspäästödirektiivin toimeenpanoa. Nyt on käynyt ilmi, että uudistus pyritään laajentamaan myös maa- ja metsätalouteen.

Pietolan mielestä asuttu maaseutu sekä kannattava maa- ja metsätalous ovat parhaat keinot luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä.

Suomessa ollaan nyt enemmän huolissaan niittyjen, hakojen ja nummien kuin ruuantuotannon tilasta.

”Vuodesta 1995 lähtien viljelijät ovat tehneet ympäristön hyväksi sen mitä on pyydetty”, Pietola korosti.

Tukiloukkuja syytä varoa

Liiton puheenjohtaja **Jukka Kauppinen** kehotti varomaan tukiloukkuja. Hänen mielestään eläinten hyvinvointituki on sellainen. Maaseutuvirastolla ei ole yhtenäistä tulkintaa, jokainen tarkastaja tulkitsee asioita itse.

Ulkopuolelta tulevat vaatimukset tuntuvat loputtomilta. Kauppinen oli huolissaan viljelijöiden jaksamisesta.

”Tätä menoa Suomen omat päättäjät tuhoavat suomalaisen maatalouden”.

Kokouksen puheenjohtaja, kansanedustaja **Anne Kalmari** (kesk.) totesi eduskunnan keskustelevan joka kevät Itämeren tilasta. Nuorten viljelijöiden kummitilatoiminnan ansiosta Itämeren pilaajiksi ei enää syytetä pelkästään maataloutta.

Tommi Lunttilaa häiritsi se, että lakeja valmistelevissa työryhmissä on aina Luonto-liitto, Birdlife, Vihreät. MTK kutsutaan, jos muistetaan.

Kasvinsuojeluaineiden ympäristörajoitukset epäilyttivät **Kalle Hankamäkeä**. Tätä menoa rantapeltojen viljely kielletään kohta kokonaan.

Virkamiesten mielivaltaa

Ympäristöpuolen viranhaltijat ovat yliaktiivisia, he harjoittavat mielivaltaa, **Tapani Lahti** moitti.

Ruuantuotantoa ei voi jättää markkinavoimien armoille, se vaarantaa jopa maailmanrauhan, Lahti sanoi.

Tapani Laukkasen mielestä ympäristöhallinnossa on nyt laillistettu mafia. Kohta kaikelle pitää olla lupa.

Atrian ja Lihakunnan hallintomies **Pekka Parikka** oli huolissaan kotimaisen lihan riittävyydestä. Eläinten hyvinvoinnin valvonta on hänen mielestään mennyt jo nyt äärettömyyksiin.

Pääsiäisen kananmunapula oli Parikan mukaan ensimmäinen ilmiö siitä, että kotimainen tuotanto ei riitä kulutukseen. Kaupan touhua Parikka kuvasi härskiksi, tavaraa pyritään ostamaan niin halvalla kuin mahdollista.

Maitosuomen edustaja **Ari Pirttiniemi** piti kaupan omia merkkejä suurena uhkana. Niiden avulla hävitetään tuotteen alkuperä.

REIJO VESTERINEN

Syke selvittelee tutkijan pidätystä venäläisten kanssa

Suomen ympäristökeskus (Syke) keskustelee tänään maanantaina ulkoministeriön kanssa siitä, miten ympäristötutkijan kiinniottoa selvitellään Venäjän kanssa. Syken pääjohtaja **Lea Kauppi** painottaa, että tutkijoiden turvallisuus on kyettävä takaamaan myös rajan takana. Mittaukset on toistaiseksi keskeytetty.

Syken erikoistutkija **Seppo Knuuttila** pidätettiin viime keskiviikkona Kingiseppissä Venäjällä, kun hän otti vesinäytteitä Luga-joesta läheltä lannoitetehdasta. Häneltä takavarikoitiin tietokone venäläisellä raja-asemalla.

Knuuttila oli virallisella näytteenottomatkalla Kingiseppissä. Tutkija vapautettiin yli vuorokauden kestäneen viranomaisselvityksen jälkeen, ja hän on palannut Suomeen.

Itämeren fosforikuormitusta selvittävän suomalais-venäläisen tutkimusryhmän näytteenotosta oli sovittu venäläisten yhteistyökumppaneiden kanssa.

Vartiointiliikkeen mukaan tutkija olisi tunkeutunut luvatta tehtaan aitaamattomalle alueelle.

STT

MTK-Kaakkois-Suomi

Kansallisia tukiverkkoja ei saa heikentää

KARI SALONEN

Imatralainen Leo Lankinen korosti, että MTK:lla on oltava selkärankaa puolustaa lomitusta viimeiseen asti.

KOUVOLA (MT)
Tulotaso, kotimaisuusmerkinnät, lomitus ja ympäristöasiat kirvoittivat runsaan keskustelun MTK-Kaakkois-Suomen kokouksessa Kouvolassa perjantaina.

”Taas puututtiin maataloustukiin. Leikkaukset vaikuttavat suoraan viljelijöiden tuloihin. Miksi maaseudun ihmisiä kohdellaan näin rajusti”, liiton puheenjohtaja **Reino Parkko** pohti avauspuheessaan.

Hän kannusti hyödyntämään tuettua maatilojen energiasuunnittelua kustannussäästöjen löytämiseksi.

Parkko on huolissaan 141-tuen jatkosta, jonka puolesta taisteluun ministeriöstä ei tunnu löytyvän pontta. ”Tarve ei ole poistunut mihinkään.”

Kevättöiden lähestyessä hän kehotti tuottajia seuraamaan, että myös naapuri jaksaa lähteä pellolle. ”Koitetaan elää yhteisöllisesti ja pitää huolta.”

Toiveena vahvempi kotimaisuusmerkki

Jorma Pappila Loviisasta kysyi, miksi tuottajan palkan aleneminen ei aiheuta hälinää missään. ”Jos pitsaa myydään viidellä eurolla, heti kysytään, onko taustalla orjatyövoimaa.”

MTK:n 2. puheenjohtaja **Mauno Ylinen** arveli syyksi, että tuottaja on yrittäjä, ja saa tehdä työtä niin halvalla kuin haluaa. Hän kertoi myös, ettei MTK pyynnöistä huolimatta voi kannustaa tiloja tuotantoboikottiin. Se johtaisi koviin sanktioihin.

Petri Hovi Lappeenrannasta vaati nykyistä vahvempia kotimaisuusmerkintöjä ja kritisoi kaupan merkkejä kotimaisuuden häivyttämisestä.

Lihakunnan puheenjohtaja **Timo Komulainen** kertoi, että lihatalot vastaavat kauppojen tarjouspyyntöihin, koska epäilevät kaupan muuten teettävän tuotteensa ulkomailla.

Muidenkin päästöt maatalouden piikkiin?

Jaakko Lappi Miehikkälästä kummasteli ruiskutuskieltoa vesistöjen lähellä. Ylinen sanoi uuden säännön tulleen ”puskista” myös MTK:lle ja lupasi, että voitava tehdään.

Juhani Laihia Imatralta kertoi kuulleensa, että kiellon vaikutusten dramaattisuus olisi yllättänyt myös sen tehneen Tukesin. Hän peräsi samoille markkinoille samoja sääntöjä. ”Suomella on tapana tehdä muita tiukempia sääntöjä, jotka voivat lisätä tuontia.”

Myös siitä keskusteltiin, menevätkö muidenkin tahojen ravinnepäästöt maatalouden piikkiin. Esimerkkeinä mainittiin kunnan siirtoviemäri, hevostallit ja runsaasti lannoitettavat golfkentät.

”Maataloutta käsitellään ihan eri tavalla kuin harrastustoimintaa”, imatralainen **Leo Lankinen** sanoi.

Hän korosti myös, että tuottajien kansallisia tukiverkkoja, kuten lomitusta, on puolustettava viimeiseen asti. ”Pitää olla selkärankaa älähtää, jos kohtuuttomuuksia esitetään.”

Puheenjohtajana toiminut **Päivi Kelkka** kiitteli väkeä aktiivisuudesta, mutta oli huolissaan osallistujien vähyydestä. ”Tää järjestö ollaan myö. Jos me jäseninä emme pidä järjestöä tärkeänä, menetämme otteen omien etujemme hoitoon.”

TERHI TORIKKA

MTK-Varsinais-Suomi

141-tuen jatko elintärkeä Etelä-Suomelle

Etelä-Suomen maatalouden vakavien vaikeuksien 141-tuen jatko huolestuttaa varsinaissuomalaisia tuottajia.

Komission mukaan tukea ei enää tarvita, mutta se on Etelä-Suomelle äärimmäisen tärkeä, sanoi MTK-Varsinais-Suomen hallituksen puheenjohtaja **Jaakko Halkilahti** liiton kevätkokouksessa lauantaina.

”Jotta päätös asiasta saadaan ajoissa, on neuvottelut maa- ja metsätalousministeriön ja komission välillä aloitettava välittömästi.”

Esko Kiviranta Sauvosta painotti kehysbudjettileikkausten olevan vaarallisia, kun neuvotellaan maatalouspolitiikan uudistamisesta ja 141-artiklan mukaisen tuen jatkamisesta.

Loimaalainen **Jouni Tuomola** muistutti tuen olevan tärkeä varsinaissuomalaiselle kotieläintilalle.

Timo Kaunisto Loimaalta totesi, että EU:n maataloustukijärjestelmän muutoksessa on heitetty ilmaan käsite aktiivinen viljelijä. Miten se määritellään?

Marttilalainen **Lauri Heikkilä** kertoi esittäneensä, että tukea maksetaan enemmän alle 50 hehtaarin tilalle. Tuki leikkautuisi tilan kasvaessa sataan hehtaariin. Yli 100 peltohehtaarin tila ei tukea tarvitsisi.

Pekka Myllymäki Mynämäeltä painotti, että 141-tuesta on pidettävä kiinni.

Antti Airikki Nousiaisista haluaa kuntavaaleihin maatalouden puolustajia päättämään.

Aarne Lehtonen Mynämäeltä muistutti, että kesäkuussa on tukineuvotteluissa lausunnoissa tärkeä päivä.

Tuottajat mukaan kuluttajapäivään

Teija Ketola Paimiosta sanoi keskittyneen kaupan sanelevan hinnan.

Aluepäällikkö **Hanna Vuola** muistutti, että perjantaina 20.4. on kuluttajakampanjapäivä. Vuola kannusti tuottajia tulemaan markettien eteen kertomaan alkuperämerkinnöistä ja ruuan kotimaisuudesta.

Turkulaisen **Ilkka Kanervan** mukaan kaupunkien on tehtävä monipolttoenergiaratkaisuja.

Juha Nevavuori Uudestakaupungista vetosi Vakka-Suomen yhdistyksiin, jotta maataloustukihallinnosta saadaan ratkaisu.

Rauno Kavander Pöytyältä totesi turkulaisten tarvitsevan puhdasta vettä, mutta pohjavettä on suojeltava.

Talouskriisissä painivan EU:n kannattaisi ottaa mallia Suomesta ja Kanadasta, sanoi KHT-yhteisö senior adviser **Olavi Ala-Nissilä** tilintarkastusyhtiö BDO:stä.

Budjettileikkaukset epäreiluja

Kannanotossaan MTK-Varsinais-Suomi vaatii, että hallitus työskentelee maaseutuelinkeinojen ja suomalaisen ruuan hyväksi. Vahva maatalous takaa työllisyyden koko ruokaketjussa.

Vuosikokous pitää maatalouteen kohdistettuja budjettileikkauksia epäreiluina ja vastuuttomina.

Maatalouden tulokehitys on ollut aleneva ja jäänyt muista väestöryhmistä huomattavasti jälkeen.

MAIJA ALA-SIURUA